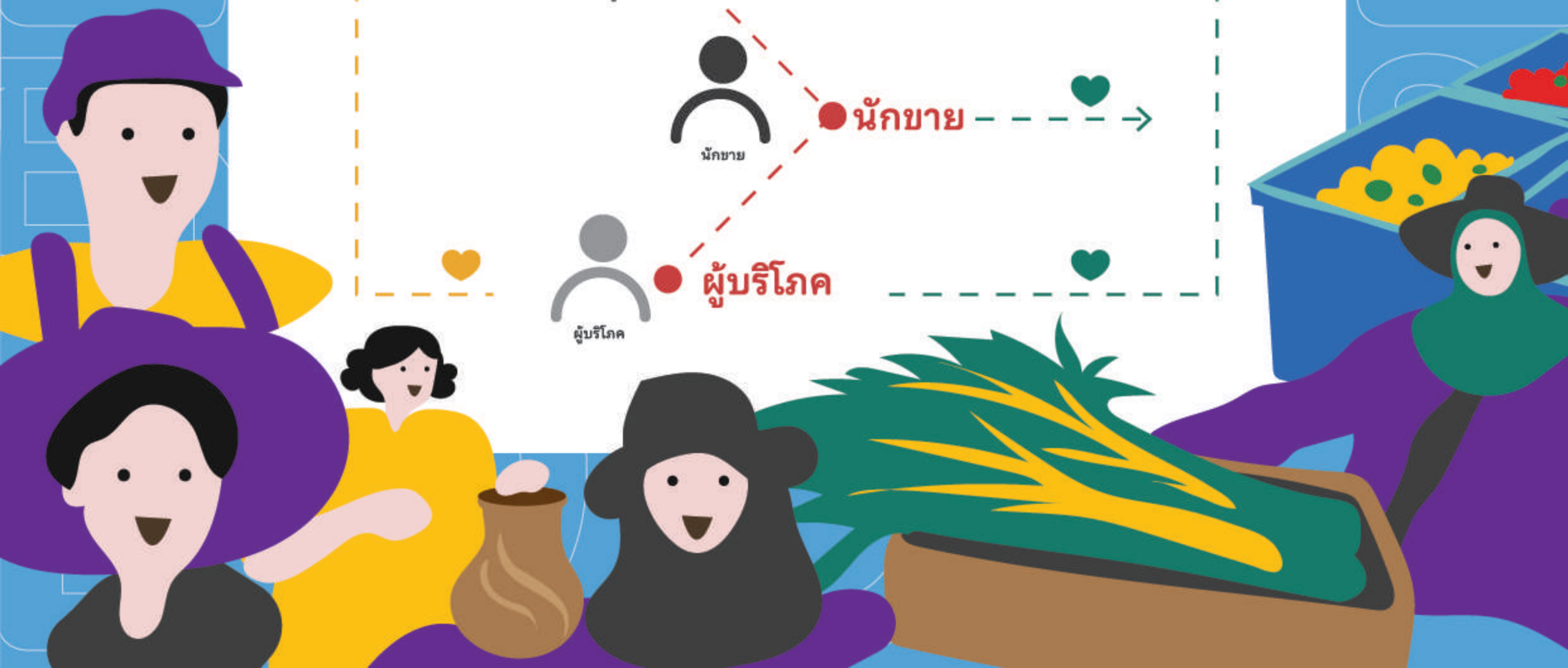
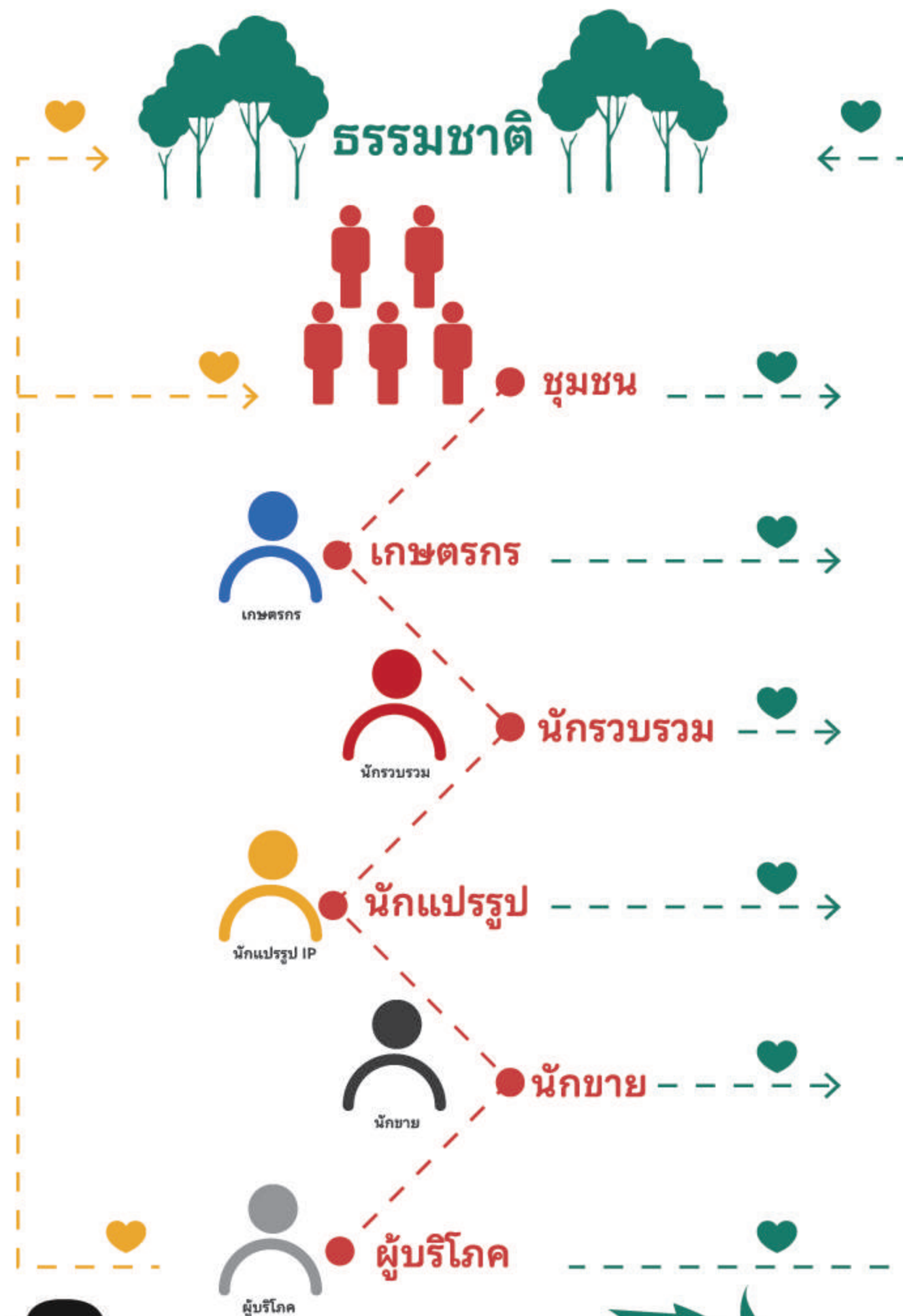

LOCAL ENTERPRISE

แก้ปัญหาด้วยห่วงโซ่คุณค่าใหม่

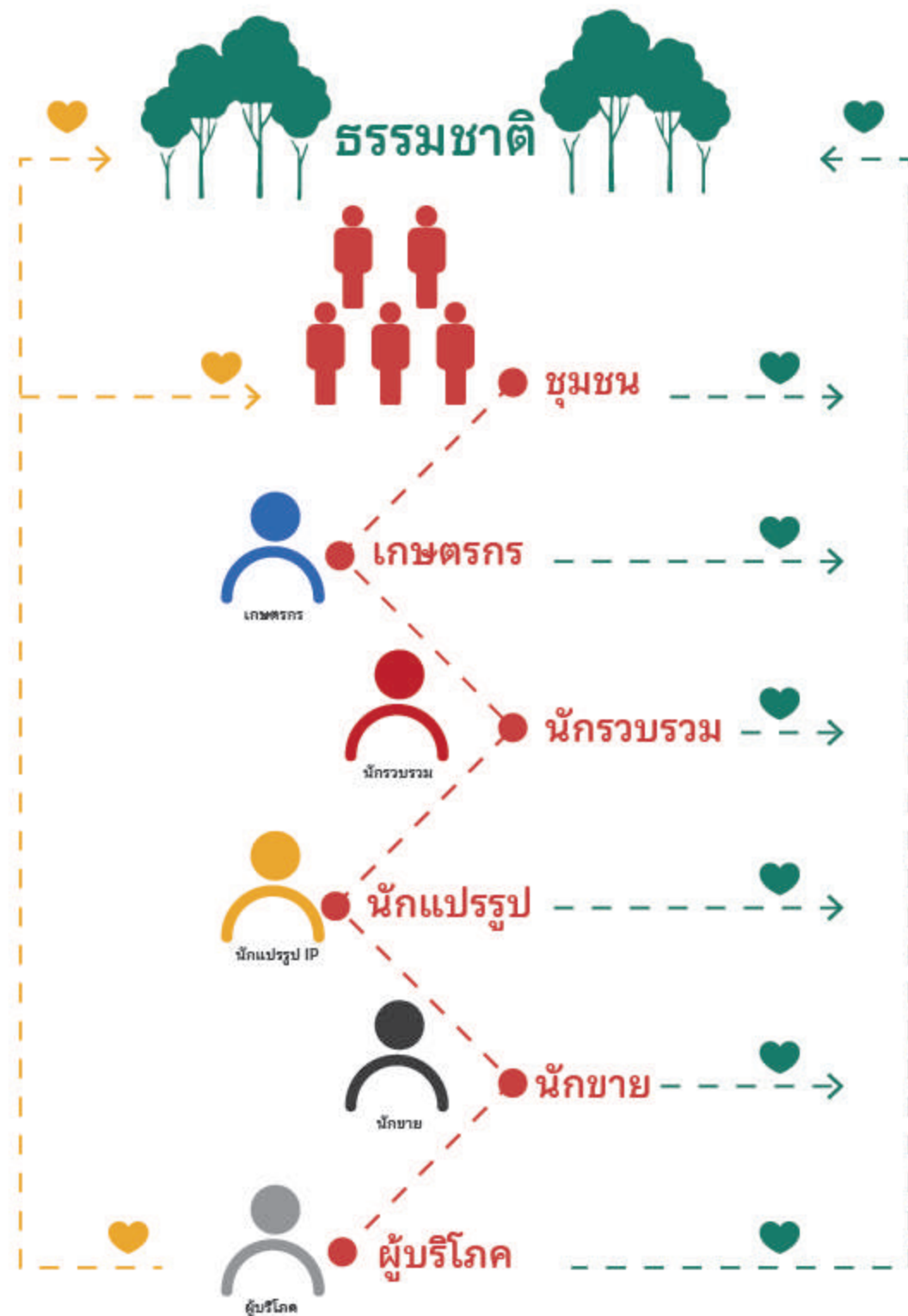
โลกในปัจจุบันผู้คนหันมาใส่ใจต่อผลกระทบที่เกิดรอบตัวมากขึ้น ปลายทางอย่าง
ผู้บริโภคเริ่มให้ความสำคัญต่อผลิตภัณฑ์ที่ใช้สืกลงกว่าตัวของนั้น ของชิ้นนี้
ถูกผลิตภัณท์จากธุรกิจ ก. เอาเปรียบสิ่งแวดล้อมไหม กติราคาจากชาวบ้านหรือเปล่า
สร้างการกระจายรายได้ถึงฐานรากหรือไม่ ตลอดจนมีการแบ่งปันหรือเกื้อกูล
คืนกลับสู่สังคมด้วยหรือไม่ สิ่งเหล่านี้ก็อยู่ในแนวทางที่ Local Enterprise มองเห็น
ความสำคัญ และนำมาถือเป็นหลักในการสร้างธุรกิจชุมชนด้วยเช่นกัน

ห่วงโซ่คุณค่าใหม่ในแบบ LOCAL ENTERPRISE

ตามความหมายเดิมของห่วงโซ่คุณค่า หมายถึง การทำกิจกรรมที่สัมพันธ์และเชื่อมโยงกัน ตั้งแต่วัตถุดิบ กระบวนการผลิต จัดจำหน่ายและส่งสินค้า เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการทำธุรกิจแบบ Local Enterprise เช่นกัน เพียงแต่สิ่งที่ธุรกิจชุมชนต้องเชื่อมโยงนั้นลงลึกกว่าคำจำกัดความเดิม

ห่วงโซ่คุณค่าใหม่ของ Local Enterprise นั้น ยกโยงระหว่างธุรกิจกับธุรกิจ (Eco-business) ขึ้นมาคิดทั้งหมดมองถึงสายสัมพันธ์ตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงจุดสิ้นสุด ตั้งแต่ต้นน้ำ ซึ่งไม่เพียงแค่มองแต่ตัวเกษตรกร แต่ยังมองถึงเรื่องการดูแล การรักษาดิน สภาพอากาศ และสิ่งแวดล้อม กระทั่งปลายน้ำอย่างผู้บริโภคเอง ก็มีความตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม หรือปัญหาสังคม ตลอดจนในแง่ของการเป็นธุรกิจที่มีการจัดการอย่างเป็นธรรมาภิบาล รวมไปถึงสัดส่วนแบ่งรายได้ และการกระจายรายได้ เพราะเราบอกแล้วว่าอยากให้คนเบื้องลึกและคนเบื้องต้นของเราได้เหมือนกัน เพื่อไม่ให้เขาเกิดการรวยกระจุก จนกระจาย

เราวัดคุณค่าของธุรกิจจากอะไรบ้าง

Value หรือคุณค่าธุรกิจในมิติของ Local Enterprise มีอยู่ 2 ความหมาย

1. TANGIBLE

หมายถึงสิ่งที่จับต้องได้ ซึ่งคือการที่จับต้องด้วยเงินทอง หรือมูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบ ทรัพยากรที่จะถูกแปรสภาพเป็นสินค้า งานบริการ หรือท่องเที่ยว เรียกว่าเป็นต้นทุนทางเศรษฐกิจที่จะทำให้ธุรกิจอยู่รอดได้ เช่น เกษตรกรมีการปลูกข้าว 100 ไร่ ผลผลิตข้าว 400 ตัน จะสามารถสร้างรายได้เท่าไร ซึ่งจะทำให้มีอยู่ มีกินมีใช้เพียงพอต่อการดำรงชีพและต่อยอดธุรกิจ เป็นต้น

แต่ในแง่ที่ Local Enterprise ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ คือคุณค่าประการที่ 2 ซึ่งเรียกว่า

2. INTANGIBLE

อันหมายถึงสิ่งที่แตะต้องไม่ได้เป็นของหรือตัวเงิน หากแต่กล่าวถึงต้นทุนทางสังคม ต้นทุนทางวัฒนธรรม ต้นทุนทางประเพณี ต้นทุนทางวิถีชีวิตที่มีความมั่นคงและความยั่งยืนต่อการเป็นอยู่

ฉะนั้นการส่งมอบคุณค่าจึงต้องการให้ธุรกิจชุมชนมอบทั้ง Tangible และ Intangible ไม่อย่างนั้นจะไปแตะต้องที่รายได้และกำไรเท่านั้น

ธุรกิจชุมชนควรจะตอบ เรื่องอะไรได้บ้าง

แน่นอนว่า ผลลัพธ์ของธุรกิจชุมชน คือ การต้องเป็นผู้เสริมพลังและสานประโยชน์ต่อ ธุรกิจ-คน-สังคม-สิ่งแวดล้อม สร้างรายได้ผ่านกลไกดูดซับของทรัพยากรพื้นที่ และขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก ทว่าสิ่งที่ยืนยันผลการดำเนินงานของ Local Enterprise นั้น มีความสำคัญ ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้สำหรับการชี้วัดความสำเร็จ ธุรกิจชุมชนควรจะตอบโจทย์ดังนี้

ประการแรกเรื่องเป็นของ Profit โดยวัดผ่าน Return on Investment (ROI) คือ การดูในแง่ของผลตอบแทนทางเศรษฐกิจการลงทุนและคืนกำไรรายได้ รวมไปถึงการกระจายรายได้สู่ส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในธุรกิจ

ประการต่อมาเป็นเรื่อง Planet (โลกของเรา) ที่จะสะท้อนผ่าน Social Return on Investment (SROI) คือผลตอบแทนทางสังคม หรือเรียกง่ายๆ สังคมได้อะไร มีผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนทำธุรกิจเกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้าง

โดยมีทั้งหมด 9 ประเด็น
สำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

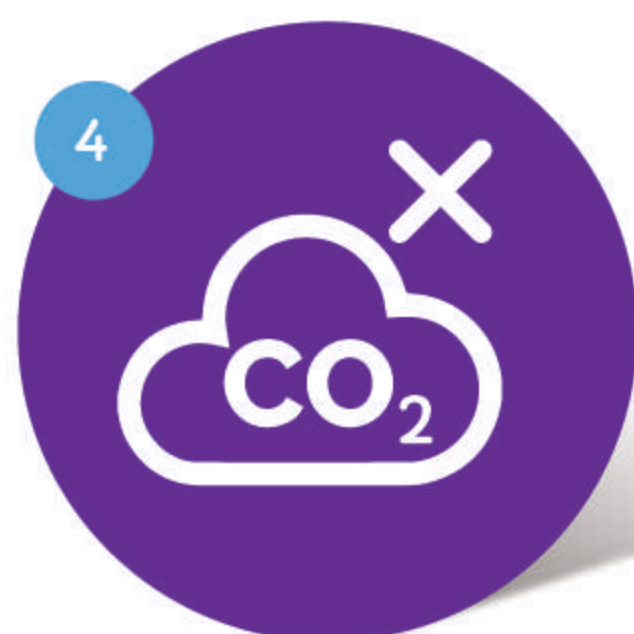
การปกป้องผืนดิน
และป่าต้นน้ำ

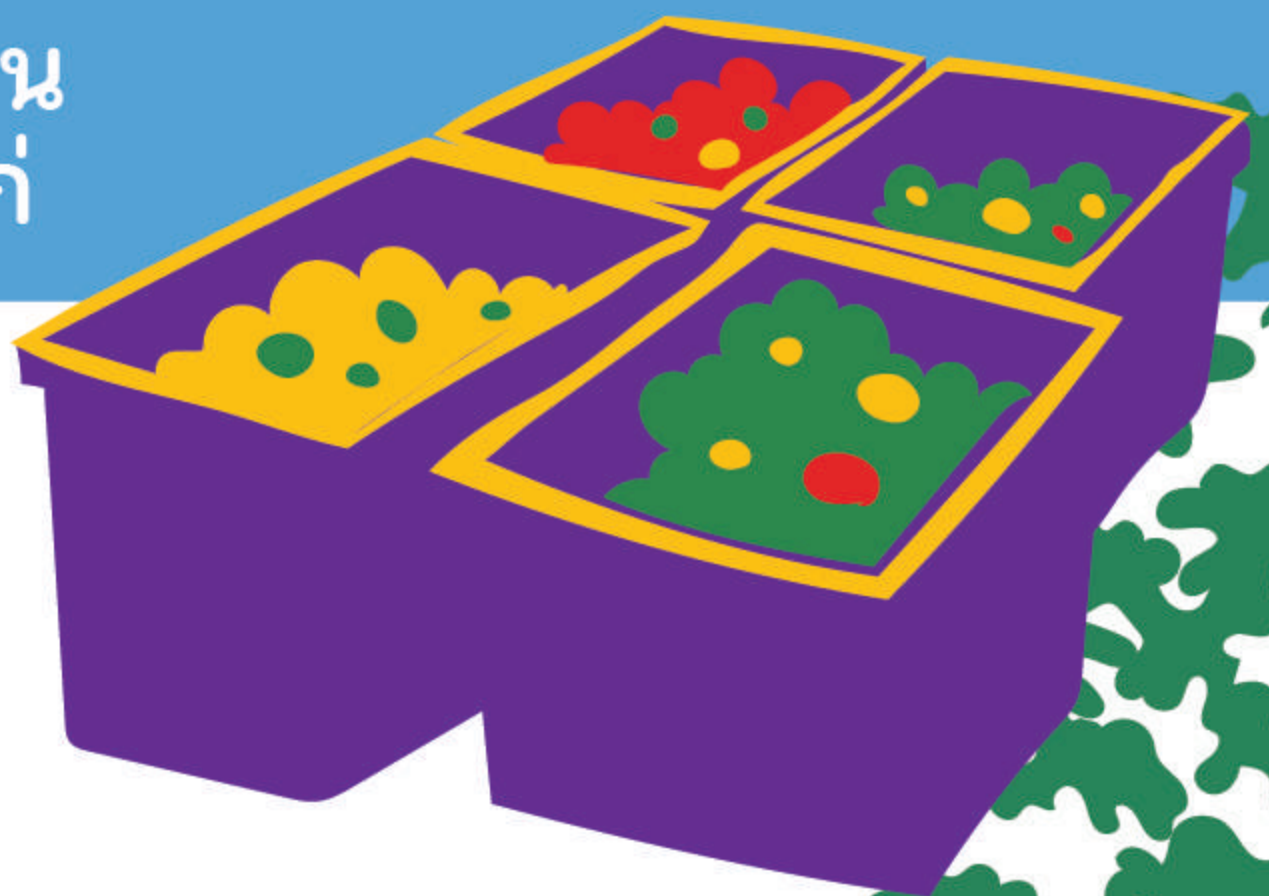
ลดการสร้าง
ของเสีย (WASTE)

การให้สุขภาวะที่ดี
และสารอาหารที่มีคุณค่า

ลดการสร้าง
หรือปล่อยคาร์บอน

7

5

การปกป้องมหาสมุทร
ทะเล และจัดการน้ำ

7

การเพิ่ม
สวัสดิภาพ
ของสัตว์

6

การสนับสนุนชุมชน

8

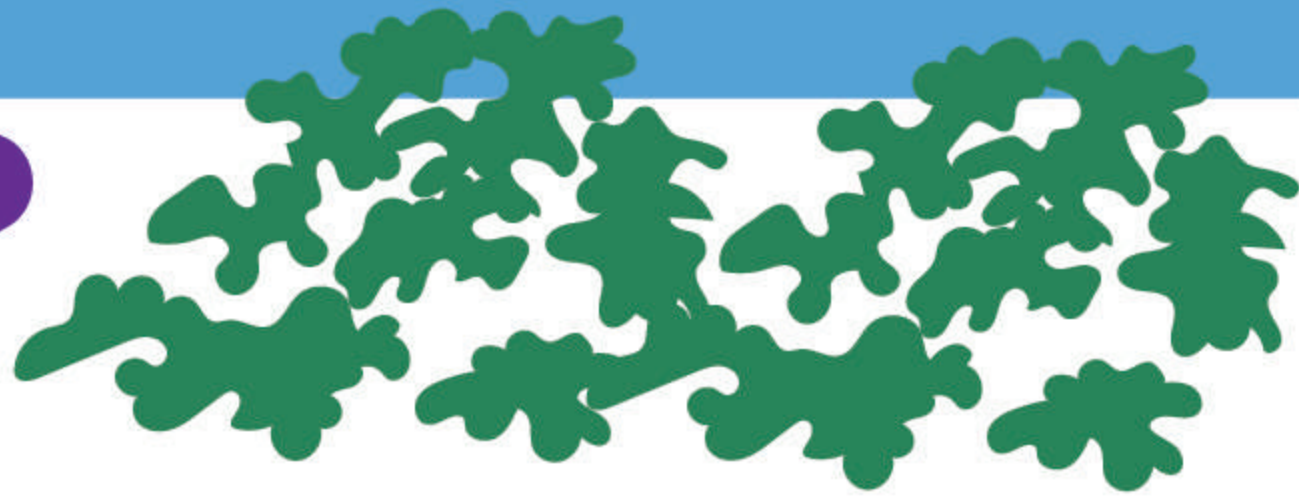
การสร้างหลากหลาย
และความเท่าเทียมทางเพศสภาพ

9

การลดความ
เหลื่อมล้ำทางสังคม

ประการสุดท้ายคือ People ผ่าน Better Life Index : (BLI) หรือดัชนีชีวิตที่ดีกว่าตัวชี้วัดใหม่ของการพัฒนา ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดสะท้อนให้เห็นถึงการคืนมาเรื่องของคนและสังคม โดยมีสิ่งที่พิจารณาสองประเด็น คือ

1. สัมมาชีพ หมายถึง ธุรกิจที่ถูกทำขึ้นมาโดยฐานะชุมชน หรือชุมชนดำเนินการ หรือทำเพื่อชุมชน ต้องรายได้อย่างต่อเนื่องและมั่นคง และพอจะเลี้ยงชีพกับการเปลี่ยนแปลงของโลก

2. มืออาชีพ หมายถึง สะท้อนถึงเชี่ยวชาญในธุรกิจที่ทำ รวมถึงการยกระดับธุรกิจตนได้ เช่น เปลี่ยนเกษตรกรที่เป็นเพียงผู้ปลูกวัตถุดิบให้กลายเป็นนักจัดการวัตถุดิบ อาจจะไม่ต้องปลูกเองก็ได้รับผลผลิตของเกษตรกรรายอื่นมาได้โดยมีหลักดำเนินธุรกิจด้วยความเป็นธรรม ไม่ได้รวยคนเดียว เป็นต้น ฉะนั้น หนึ่งธุรกิจจะต้องเป็นทั้ง สัมมาชีพและมืออาชีพได้ เพื่อความยั่งยืนของอาชีพในอนาคต

